

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

דיאלוג, הכרה ויחסים בין קבוצות אתניות, חברתיות ותרבותיות -
54741

תאריך עדכון אחרון 11-09-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חקר סכסוכים, ניהולם ויישובם

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר מיה כהנוב

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Maya.Kahanoff@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב' בתאום מראש

תאור כללי של הקורס:

על מרכזיותם של היבטים פסיכולוגיים ורגשיים בסכסוכים חברתיים אתנו-לאומיים מתמשיכים נכתב רבות. אנו יודעים כי מעבר לעמדות הגלויות של צדדים בסכסוך נמצאים, בין היתר, צרכים ותהליכים רגשיים לא מודעים המחריפים את הקונפליקט החברתי -אידיאולוגי-פוליטי. הקורס שעיקרו סדנה התנסותית, מאפשר למידה חווייתית של היבטים אלה. במהלך הסדנה נחקור את האפשרות לנהל דיאלוג במצב של קונפליקט קיומי, נתוודע לחסמים הפסיכולוגיים המעכבים את יישובו וננסה להתמודד עמם. ההתנסות הקבוצתית תלווה בחקירה וניתוח תיאורטי בעזרת מושגים מתחום הפסיכולוגיה החברתית והפסיכו דינמית; ההתנסות תלווה בניתוח והמשגה בעזרת מאמרים תיאורטיים מתחומי הפסיכולוגיה החברתית, חקר סכסוכים, רב-תרבותיות ומגוון ופילוסופיה ופרקטיקה של הדיאלוג. בקורס ישולבו מרצים אורחים וצפייה בסרטים.

מטרות הקורס:

לאפשר לסטודנטים לחוות וללמוד על תהליכים רגשיים המתרחשים במצבי סכסוך מתמשך ומורכב - הן ברמה הקבוצתית והן באופן אישי; להעמיק את החקר וההבנה של השפעתם העמוקה על אפשרות פתרון סכסוכים ולפתח יכולות דיאלוגיות במצבים של קונפליקט בין-קבוצתי.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- * לאפשר לסטודנטים לחוות וללמוד על תהליכים רגשיים המתרחשים במצבי סכסוך מתמשך ומורכב - הן ברמה הקבוצתית והן באופן אישי;
- * להעמיק החקר וההבנה של השפעתם העמוקה על אפשרות פתרון סכסוכים
- * לפתח יכולות דיאלוגיות במצבים של קונפליקט בין-קבוצתי.

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות בכל הפגישות חובה; השתתפות פעילה וכתובת רפלקסיה

שיטת ההוראה בקורס: הקורס מועבר כסדנה התנסותית, המאפשרת למידה חווייתית. במהלך הסדנה נחקור את האפשרות לנהל דיאלוג במצב של קונפליקט קיומי, כמו כן נתוודע לחסמים הפסיכולוגיים המעכבים את יישובו. במקביל נקרא מאמרים תיאורטיים מתחומי הפסיכולוגיה החברתית, חקר סכסוכים, רב-תרבותיות ופילוסופיה של הדיאלוג.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שיעור ראשון
היכרות וכניסה לנושא
שיעור שני
אחרות, זהות, דיאלוג
שיעור שלישי
-בין שיח זכויות לשיח זהויות - יחסים בין קהילות או: היבטים פסיכולוגיים ורגשיים של סכסוכים אתנו-לאומיים מתמשכים
שיעור רביעי וחמישי
מפגש עם הפילוסופיה הדיאלוגית
שיעור שישי צמצום ככלי לדיאלוג
שיעור שביעי
דיאלוג והכרה
שיעור שמיני ותשיעי התנסות בדיאלוג בקונפליקט בחברה הישראלית/ במודל 'בסוד שיח'
שיעור עשירי ואחד עשר התנסות בדיאלוג בקונפליקט בין יהודים לערבים
שיעור שנים עשר דיאלוג אגוניסטי וטרנספורמציה של יחסים בחברה מפולגת; הצגות של סטודנטים
שיעור שלושה עשר פיתוח יכולות דיאלוגיות; הצגות סטודנטים
שיעור ארבעה עשר הצגות סטודנטים וסיכום.

חומר חובה לקריאה:

* אחרות, זהות, דיאלוג

קריאה:

ארליך, ש (2001) "אחרות, גבולות ודיאלוג - הרהורים", בתוך: ח. דויטש ומ. בן-ששון (עורכים) האחר - בין אדם לעצמו ולזולתו, ידיעות אחרונות, סידרת יהדות כאן ועכשיו, עמ' 19-36

הארדינג, מ.א. (1999) "השלכות על אנשים: הצל", בתוך: האני ולא אני, הוצאת מודן, עמ' 75-104

* היבטים פסיכולוגיים ורגשיים של סכסוכים אתנו-לאומיים מתמשכים

קריאה:

בר-טל, ד (2007) לחיות עם הסכסוך: ניתוח פסיכולוגי-חברתי של החברה היהודית בישראל, ירושלים: כרמל. מתוכו: התשתית הפסיכולוגית של סכסוכים בלתי-נשלטים: המשגה (עמ' 24-52); מנטאליות של מצור (עמ' 79-111)

* פרספקטיבות של דיאלוג

קריאה:

-בובר, מ. מ. (1973) בסוד שיח, מוסד ביאליק, ירושלים ("דו-שיח", עמ' 107-152); "סודותיו של הבין אנושי", עמ' 123-135

או:

מנדס-פלור, פ (2010) "חברותא וחידושה: דו-שיח כעיקרון מטא-סוציולוגי", בתוך: קידמה ונפתוליה;

מאבקם של אינטלקטואלים יהודים עם המודרנה, הוצאת עם עובד/ ארון ספרים יהודי, עמ' 336-34327-36

בוהם, ד. (2018) על דיאלוג, תרגמה דפנה בן יוסף, פראג הוצאה לאור, עמ' 37-89.
Gurevitch, Z (1989) "The power of not understanding: The meeting of conflicting identities", *The Journal of Applied behavioral science*, 25 (2), 161-173

*דיאלוג והכרה

קריאה:

הונת אקסל (2008), זלזול ומתן הכרה, אדום: הוצאת הקיבוץ המאוחד (במיוחד ההקדמה של ז'וזה ברונר: אתיקה של תביעה ונתינה עמ' 7-34)

טיילור, צ' (2005) "הפוליטיקה של ההכרה", בתוך: א. נחתומי (עורך) רב-תרבותיות במבחן הישראלי. מאגנס, האוניברסיטה העברית בירושלים, עמ' 21-52

* התערבויות דיאלוגיות :

קריאה:

שפירא, מ. (2000) "מהלכן של קבוצות דיאלוג: תיאוריה ומעשה", בתוך: ש. אוסטרופ (עורכת) דיאלוג ומנהיגות על קווי השבר של החברה הישראלית, ג'וינט-מכון ברוקדייל, ירושלים, עמ' 41-62
סלומון, ג. (2008) "דיאלוג של שלום בעתות של קונפליקט", בתוך: נ. אלוני (עורך) דיאלוגים מעצימים בחינוך ההומניסטי, אדום: הוצאת הקיבוץ המאוחד, עמ' 382-397
כץ, י. וכהנוב, מ. (1990) "סקירת דילמות בהנחיה של קבוצות מפגש בין יהודים לערבים בישראל" מגמות, ל"ג, (1) עמ' 29-47
למחקר פיתוח וייעוץ ארגוני, עמ' 61-85

יעקב, ל. (2009) "בין קונפליקט לדיאלוג: דינמיקות פנים-ארגוניות בשדה המפגש היהודי-פלסטיני", אנליזה ארגונית, ירושלים: צפנת, מכון למחקר פיתוח וייעוץ ארגוני, עמ' 86-101

כהנוב, מ. (2010) דיאלוג חשוף: מפגש בין יהודים לערבים בישראל, מוסד ביאליק ואוניברסיטת בן גוריון

* דיאלוג אגוניסטי

קריאה:

Maddison Sara (2014) "Relational transformation and agonistic dialogue in divided societies", *Political Studies*, pp. 1-17

*פיתוח יכולות דיאלוגיות:

קריאה:

לסרי, ד. (2008) "אקדמיה דיאלוגית: היבטים בתנועתה של חוכמה יוצרת", בתוך: נ. אלוני (עורך), דיאלוגים מעצימים בחינוך ההומניסטי, הוצאת הקיבוץ המאוחד

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 20 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

דרישות הקורס:
נוכחות בכל הפגישות חובה; השתתפות פעילה וכתיבת יומן (10%)
הצגת נושא בכיתה (20%)
הגשת עבודת גמר בסיום הקורס (70%)